

<http://www.diva-portal.org>

Postprint

This is the accepted version of a paper presented at *Transportforum 2022, 16-17 juni, Linköping*.

Citation for the original published paper:

Andersson, D., Wahlgren, L., Schantz, P. (2022)

Trafikbuller – ett högljutt hot mot folkhälsan

In:

N.B. When citing this work, cite the original published paper.

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:gih:diva-6880>

Trafikbuller – ett högljutt hot mot folkhälsan

Dan Andersson, Lina Wahlgren & Peter Schantz

FoU-enheten för rörelse, hälsa och miljö vid Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm (GIH)

Bakgrund

Regelbunden fysisk aktivitet har positiva hälsoeffekter, och många vill vara fysiskt aktiva, men upplever inte sällan olika hinder för det, till exempel tidsbrist. Att gå eller cykla till arbetet är därför en intressant möjlighet i detta sammanhang, då fysiskt aktiv arbetspendling ofta är tidseffektivt. Dessutom krävs sällan någon specialutrustning, startsträckan är kort och avstånden kan anpassas så att man går, cyklar hela eller delar av sträckan mellan hem och arbetsplats. Om färdvägsmiljön dessutom upplevs som stimulerande och trygg kan den sannolikt bidra till att upprätthålla ett beteende, och på så vis medverka till att många individer får en angelägen ”dos” fysisk aktivitet.

Studier av hur olika trafikvariabler samspelar, och hur dessa i sin tur påverkar vår uppfattning om en färdvägsmiljö ger inga entydiga svar. Syftet med denna studie var därför att studera de interna sambanden mellan fyra olika variabler relaterade till motortrafik: *hastighet*, *flöde*, *buller* och *avgaser* samt hur dessa, i olika kombinationer, inverkar på uppfattningen om en miljö är *hindrande* eller *stimulerande* respektive *trygg* eller *otrygg* för arbetspendling till fots.

Metod

294 arbetspendlande fotgängare (49.5 ± 10.4 år, 77 % kvinnor) rekryterades via annonser, och deras upplevelser av sina färdvägsmiljöer i Stockholms innerstad har nyttjats i våra analyser. Upplevelserna skattades med färdvägsmiljöskalan ”The Active Commuting Route Environment Scale” (ACRES). Den innehåller utfallsvariablerna *hindrande-stimulerande* färdvägsmiljö och *otrygghet-trygghet* i trafiken, samt ett antal miljöprediktorer, varav vi har nyttjat de fyra som är relaterade till motortrafik: *flöde av motorfordon*, *hastighet*, *buller* och *avgaser*. Såväl trafikvariabler som utfallsvariabler skattades med 15-gradiga skalor. För att analysera sambanden mellan trafikvariablerna och utfallsvariablerna användes multipla regressionsanalyser.

Resultat

Alla trafikvariabler var i sig själva negativt relaterade de båda utfallsvariablerna *hindrande-stimulerande* färdvägsmiljö och *otrygghet-trygghet* i trafiken. När istället de fyra trafikvariablerna analyserades samtidigt i förhållande till om miljön upplevdes som *hindrande* eller *stimulerande* samt *otrygg* eller *trygg* var det enbart *buller* som var negativt relaterad till de båda utfallsvariablerna. *Hastighet* hade en negativ roll i förhållande till trygghetsvariabeln. Analyserna visade dessutom att både *flöde av motorfordon* och *hastighet* förutspådde *buller*.

Slutsatser

Samtidigt som varje trafikvariabel är negativt relaterad till hur färdvägsmiljöer upplevs av fotgängare, framträder motorfordons *buller* och *hastigheter* som de variabler som är mest bekymmersamma för fotgängare. Studier som denna kan utgöra ett underlag för arbetet med att skapa attraktiva miljöer för fotgängare, och därmed bidra till bättre folkhälsa, förändrade pendlingsmönster i urbana miljöer samt ökad ekologisk hållbarhet.